

Ο ΞΕΝΟΣ - L'ÉTRANGER

Παραγωγή-Σκηνοθεσία-Σενάριο: Φρανσουά Οζόν

Ηθοποιοί: Μπενζαμέν Βουαζέν, Ρεμπέκα Μαρντιέρ, Πιερ Λοτέν, Ντενί Λαβάν, Σουάν Αρλό

Φωτογραφία: Μανί Ντακός

Μοντάζ: Κλεμάν Σελίτσκι

Μουσική: Φατίμα Αλ Καντίρι

Χώρα: Γαλλία, Βέλγιο (Α/Μ)

Διάρκεια: 122'

Προβολή Δευτέρας: Ώρα 7.00 μ.μ.

Προβολή Τρίτης: Ώρα 9.30 μ.μ

Διακρίσεις:

4 βραβεία και 11 υποψηφιότητες.

César Awards, France 2026, Βραβείο καλύτερου ηθοποιού B! ρόλου

Lumiere Awards, France 2026, 3 Βραβεία, στον σκηνοθέτη, στον ηθοποιό benjamin Voisin και στη φωτογραφία.

Πολύ σοφά, ο Οζόν επεμβαίνει ελάχιστα στο εμβληματικό μυθιστόρημα του Αλμπέρ Καμί, προσφέροντας μια στιλιζαρισμένη, συναρπαστικά κυνική οπτική στην παντελή έλλειψη νοήματος της σύγχρονης πραγματικότητάς μας.

Ο Φρανσουά Οζόν διασκεύαζει τον «Ξένο» του Αλμπέρ Καμί, με σεβασμό και ομορφιά, σε ένα φιλμ αργό, πιστό αλλά και απόμακρο. Κλασικός Καμί, κλασικίζων Οζόν.

Με το υπόκωφα διαβρωτικό "Όταν Έρθει το Φθινόπωρο" ο ακάματος Φρανσουά Οζόν επέστρεψε πέρσι σε ένα πρωτότυπο σενάριο. Όπως δήλωσε ο ίδιος, όμως, κι αυτό θα μπορούσε να ήταν διασκευή ενός μυθιστορήματος του αγαπημένου του Ζορζ Σιμενόν.

Αντλώντας σταθερά έμπνευση από τη λογοτεχνία, τώρα πιάνει στα χέρια του ένα από τα σημαντικότερα μυθιστορήματα του προηγούμενου αιώνα, επιχειρώντας να μετατρέψει σε εικόνες τη λιτή, άμεση και φιλοσοφική πρόζα του Αλμπέρ Καμί. Φαινομενολογικής προσέγγισης, μινιμαλιστικής πλοκής και γεμάτο αλληγορίες οι οποίες ξεπηδούν μέσα από μια στεγνή εξιστόρηση, ο «Ξένος» αποτυπώνει με διεισδυτική εμβρίθεια τα πολλαπλά, ηθικά και υπαρξιακά, αδιέξοδα ενός ήρωα ο οποίος αναζητά, μα δεν βρίσκει κανένα πάθος στη ρηχή καθημερινότητά του: στην Αλγερία της δεκαετίας του 1930, ο Μερσό είναι ένας νεαρός Γάλλος, παντελώς αδιάφορος για όσα συμβαίνουν γύρω του. Ακόμα κι ο πρόσφατος θάνατος της μητέρας του μοιάζει να μην τον αγγίζει, μέχρι που η τυχαία συνάντησή του με ένα Άραβα σε μια παραλία θα οδηγήσει σε ένα αδικαιολόγητα βίαιο ξέσπασμά του.

Το 1967 ο Λουκίνο Βισκόντι αναμετρήθηκε με τα περίπλοκα υπαρξιακά ερωτήματα του Καμί, αλλά ο «Ξένος» είναι ένα λογοτεχνικό έργο που δεν ταίριαζε καθόλου στο μπαρόκ ύφος του Ιταλού σκηνοθέτη, ενώ ο Μαρτσέλο Μαστρογιάνι αποδείχθηκε μια ατυχής πρωταγωνιστική επιλογή. Ο Οζόν, πολύ σοφά, επεμβαίνει ελάχιστα στο πρωτότυπο υλικό, χωρίς, από την άλλη, να υιοθετεί μια αποστασιοποιημένη, αντονιονική οπτική. Με το ασπρόμαυρο στιλιζαρισμά του αποφεύγει την ψυχρή, μονοδιάστατη καταγραφή, ενώ τονίζει τη σωματική έξαψη και την αίσθηση της ασφυξίας. Ο παραλογισμός των πράξεων του Μερσό μοιάζει να αποκτά υλική υπόσταση, να απλώνεται στην ατμόσφαιρα και να αντανακλά άμεσα μια βαθιά αποικιοκρατική (ταυτόχρονα ρατσιστική, βίαιη και ομοφοβική) κουλτούρα που έχει διαβρώσει κάθε ουμανιστική αξία. Η καθαρά κινηματογραφική

αποτύπωσή της είναι σαφώς αποτελεσματικότερη στο περιγραφικό πρώτο μέρος του φιλμ (και του βιβλίου) απ' ό τι στο διαλογικό και επεξηγηματικό δεύτερο, προσφέροντας συνολικά μια συναρπαστικά κυνική οπτική στην παντελή έλλειψη νοήματος της σύγχρονης πραγματικότητάς μας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

Ο Φρανσουά Οζόν καταπιάνεται με ένα από τα πιο εμβληματικά έργα του 20ού αιώνα, τον «Ξένο» του Αλμπέρ Καμί. Επιλέγει την οδό της πιστότητας - παραμένει κοντά στο κείμενο, στα γεγονότα και στην ατμόσφαιρα του μυθιστορήματος - κι έτσι το φιλμ του μοιάζει περισσότερο με εικονογράφιση ενός κείμενου «ιερού», παρά με μια αληθινά εμπνευσμένη διασκευή.

Η ιστορία ακολουθεί τον Μερσό, έναν νεαρό Γάλλο στην αποικιοκρατική Αλγερία της δεκαετίας του '40. Ο θάνατος της μητέρας του τον βρίσκει απαθή, σχεδόν αδιάφορο, όπως περίπου και κάθε άλλο γεγονός. Η ζωή του κυλά με μικρές, καθημερινές σχέσεις που δεν αφήνουν αντίκτυπο - μια ερωτική ιστορία, μια παρέα φίλων - μέχρι τη στιγμή που, στην παραλία, κάτω από τον εκτυφλωτικό ήλιο, θα διαπράξει έναν φόνο. Από εκεί και πέρα η ταινία μεταφέρεται στη δικαστική αίθουσα, εκεί όπου η κοινωνία μοιάζει να τον καταδικάζει περισσότερο για την απάθειά του παρά για το ίδιο το έγκλημα.

Τοποθετημένο στην Αλγερία του '40, το έργο κουβαλά αναπόφευκτα και το φορτίο της αποικιοκρατίας. Ο Καμί έγραψε τον «Ξένο» μέσα σε αυτό το πλαίσιο, με τους Γάλλους εποίκους να κατέχουν την εξουσία και τους ντόπιους Αραβες να ζουν σε συνθήκες αορατότητας. Ο φόνος του Αραβα στην παραλία δεν είναι απλώς μια ατομική πράξη, αλλά μια πράξη που κουβαλά όλα τα βάρη της αποικιοκρατικής βίας και της Γαλλοαλγερινής έντασης - κάτι που η ταινία προσεγγίζει περισσότερο υπαινικτικά παρά άμεσα. Όπως προσεγγίζει σχεδόν κι όλες τις υπόλοιπες ιδέες που πραγματεύεται το βιβλίο.

Ο Οζόν σκηνοθετεί με αυστηρή πειθαρχία. Η ασπρόμαυρη φωτογραφία δίνει στο αλγερινό τοπίο μια σχεδόν εξωπραγματική διάσταση - σαν σκηνικό τραγωδίας, σαν το πεδίο ενός ονείρου στα όρια της πραγματικής ζωής. Ο ρυθμός είναι αργός, τελετουργικός, γεμάτος σιωπές και βλέμματα. Ο Μπενζαμέν Βουά δίνει στον Μερσό μια αινιγματική ακινησία, ενσαρκώνοντας έναν άνθρωπο που στέκεται απέναντι στον κόσμο χωρίς να τον αγγίζει και χωρίς να επηρεάζεται από αυτόν. Υπάρχει κάτι ακαδημαϊκό στο ύφος του Οζόν εδώ - λείπει η ειρωνεία ή το παιγνιώδες στοιχείο που τον χαρακτηρίζει συχνά. Αντίθετα, παραδίδει μια ταινία αυστηρή, όμορφη, προσεγμένη, που λειτουργεί σαν άσκηση ύφους. Η πιστότητα στο πνεύμα του Καμί είναι εντυπωσιακή, αλλά αφήνει φορές τον θεατή σε απόσταση - σαν να παρακολουθείς ένα έργο που θαυμάζεις αλλά που σπάνια σε συγκλονίζει, ή απλώς σε συγκινεί.

Ο «Ξένος» είναι ένα φιλμ κομψό και τίμιο, αλλά και βαρύ, με έναν αργό ρυθμό που το σε κρατά σε από-

σταση και δεν αφήνει χώρο στο συναίσθημα. Ενα όμορφο, κλασικίζον κινηματογραφικό πορτρέτο που δείχνει σεβασμό στο πρωτότυπο αλλά σε αφήνει να αναρωτηθείς αν αυτή η πιστότητα από μόνη της είναι αρκετή. Βλέποντας την ταινία, μοιραία έρχεται στο μυαλό το «Killing an Arab» των Cune - το τραγούδι που έφερε τη σκηνή του φόνου στη γλώσσα της μουσικής με τρόπο απλό, άμεσο, προκλητικό. Μέσα στην αφαιρεσή του, εκείνο το τραγούδι κατέγραψε με μεγαλύτερη τολμηρότητα και αποτελεσματικότητα την ουσία του Καμί: την αποξένωση, την απάθεια, τον ήλιο που καίει μέχρι το σημείο του παραλόγου. Μια διασκευή πιο ωμή, πιο επικίνδυνη, πιο αποτελεσματική και σίγουρα πιο σύντομη από αυτή εδώ του Φρανσουά Οζόν.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΡΑΣΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

FRANCOIS OZON

Σκηνοθέτης, σεναριογράφος και μοντέζ, γεννήθηκε το 1967 στο Παρίσι, Γαλία. Έχει λάβει υποψηφιότητα για Βραβείο BAFTA, 40 ακόμη βραβεία και 124 υποψηφιότητες.

Φιλμογραφία: Le mal est fait (Post-production 2027), L'étranger (2025), Όταν έρθει το φθινόπωρο (2024), Το έγκλημά μου (2023), Ozon: Remastered & Uncut (2022), Peter von Kant (2022). Όλα πήγαν καλά (2021), Το καλοκαίρι του '85 (2020), Françoise Hardy: Le Large (Music Video 2018), Θέλημα Θεού (2018), Ο διπλός εραστής (2017), Φρανς (2016), Η καινούρια φιλενάδα (2014), Νέα & όμορφη (2013), Το αγόρι στο τελευταίο θρανίο (2012), Potiche (2010).

